

farními kostely Kouřimského děkanátu.

Název Beřice je také možné dohledat v druhé knize provolací v zápisech z let 1400 a 1407. Tady jsou Beřice uvedeny přímo také jako tvrz. Dále je v literatuře jmenován jako držitel Beřic v roce 1401 Albert Kolovrat ze Zruče. Jeho dar beřickému kostelu (½ lánu) je zaznamenán v Libri erectionum archidioecesis Pragensis saeculo XIV. et XV. V roce 1404 je majitelem tvrze, dvora a vsi Beřice Jan Medek z Robous a z Beřic. V letech 1399 a 1409 je zmíněn farář Petr, v roce 1413 jsou patrony Petr (snad Beráně) z Beřic a Jan ze Sobočic (asi ze Sobočic) a uveden farář Václav z Vavřince následující po zemřelém Petrovi.

Existence kostela a fary dokládá důležitost beřické sídelní jednotky pro blízké okolí. Po zániku Beřic přešlo patronátní právo pouze na majitele Rašovic. V době husitských válek (asi v r. 1420) byl podle Antonína Vlasáka kostel faráře zbaven. Jak silně husitské hnutí dál ovlivnilo život v Beřicích není známo. Po husitských válkách se beřický kostel stal filiálním solopyské fary a patronem zřejmě majitel Solopysk. V té době náležel pod kutnohorskou konsistoř.

Jednou z posledních historických postav, kterou lze s lokalitou Beřic spojovat je Petr Beráně. O Petrovi Beráně se ví ze zápisu ze 17. března 1440 z čáslavského mírového sněmu, kterého se zúčastnil jako jeden z 57 představitelů Kouřimského kraje. Na tomto sněmu zástupců z Kouřimského, Čáslavského, Chrudimského a Hradeckého kraje se přítomné panstvo dohodlo na vzájemném příměří, na pravidlech dodržování a vymahatelnosti práva a na pravidlech

správy území části středních a východních Čech. Vrchním hejtmanem tohoto politického svazku - landfrýdu („zemský mír“) byl zvolen významný kališnický šlechtic Hynce (Hynek) Ptáček z Pirkštejna (držitel Ratají nad Sázavou). Tento sněmovní zápis je předposledním známým konkrétním dokladem Beřic.

O existenci Beřic ještě na začátku 16. století jednoznačně svědčil nápis na zvonu z místního kostela, resp. zvonice stojící před kostelem. Zvon vyrobený významným kutnohorským konvářem a zvonařem Jakubem Ptáčkem (1539) z Ptáčkovské huti nad Oslem nesl nápis:

„K CHWALE PANIE A MATICZE BOZI ZALOZIENI DO BERZICZ OD MISTRA GAKUBA PTACZKA NA HORACH KUTNACH LETHA 1511“.

Bohužel tato hmotná památka na Beřice byla po čtyřech stoletích v roce 1917 zničena. Z vybavení kostela zvonem lze usuzovat, že na počátku 16. století Beřice nebyly místem bez života. Pořízení zvonu rozhodně nebyla levná záležitost.

Zdá se, že název Beřice se používal ještě v polovině 16. století.

O sto let později, v Soupisu poddaných podle víry z roku 1651, který poprvé souhrnně evidoval obyvatelstvo žijící na území Čech, lze nalézt už jen Rašovice. Beřice v seznamech uvedeny nejsou. A v knize Dějiny a působení jezuitského řádu kutnohorského autor Bohumil Hanuš uvádí: „Roku 1669 vrácen byl koleji kostel Nanebevzetí P. Marie, stojící o samotě v místech někdejší zaniklé vsi Beřic na pozemcích koleji patřících...“ Podle všeho se zdá, že přibližně od 2. poloviny 16. století se přestal název Beřice používat. Nebo přinejmenším se neobjevuje ve známé li-

Kráľ Václav II., druhý doložený majitel Beřic

teratuře.

Zánik Beřic by mohl být vnímán nejspíš více jako proces než jako rychlá změna. Pokud místní obyvatelé nevymřeli v důsledku moru nebo jiné epidemie nebo v nějakém ozbrojeném konfliktu, pak je možné, že tvrz a případně další budovy vsi byly významně poškozeny nebo zničeny nějakou nepříznivou událostí (např. požár, povodeň) a lidé již nebyli schopni stavby obnovit. Díky kostelu, který využívaly i sousední Rašovice místo ale nezůstalo zcela bez života. Došlo zřejmě k pozvolnému omezení používání pojmenování Beřice k označení (pravděpodobně opuštěného) prostoru kolem kostela a k postupnému identifikování se s názvem Rašovice. A později lokalita byla znovu oživena, původní název však již nikoliv.

**Upravené výňatky z připravované publikace „Zaniklá ves a tvrz Běřice“,
Josef Drahorád
(redakčně zkráceno)**